

Tuutori feat. kirjasto: Uudistetussa koulutuksessa tähdätään aitoon yhteistyöhön

POSTED ON **12.5.2016** BY **ERVA KOSTIAINEN**

Mitä tapahtuu, jos uusia opiskelijoita kirjastonkäyttöön opastaakin kirjaston henkilökunnan sijaan asiakkaat? Voiko kirjaston käyttäjien asiantuntijuuteen luottaa? Tietävätkö he mitään, paitsi vanhentuneita faktoja ja vääriä käytänteitä?

Jättikirjastoon vyöryy 1200 uutta opiskelijaa

Helsingin yliopiston opiskelijat olivat uudentilanteessa keskustakampuksella syyskuussa 2012, kun pääkirjasto Kaisa-talo avattiin. Aiempien, omien tiedekuntakirjastojen sijaan saman katon alla pyöri nyt viiden tiedekunnan opiskelijoita eikä talo ollut kenellekään tuttu. Tilanne oli uusi myös kirjaston henkilökunnalle, sillä jokainen tiedekuntakirjasto oli hoitanut opiskelijoiden tutustumiskäynnit omalla tavallaan.

Uusia

opiskelijoita tutustumassa Kaisa-taloon syksyllä 2015

Ensimmäisenä syksynä Kaisa-talon henkilökunta esitteli kirjastoa 1200:lle uudelle opiskelijalle, jotka kävivät kierroksilla tuutoriryhmittäin tarkasti suunnitellun aikataulun mukaisesti. Kolmen viikon aikana Kaisa-talossa kiersi noin 120 tuutoriryhmää viidentoista kirjastonhoitajan vetämänä.

Heti ensimmäisen syksyn jälkeen oli selvää, että tällainen toteutus oli liian raskas sekä fukseille että kirjaston henkilökunnalle, ja tulevina vuosina olisi keksittävä jotain muuta.

Opiskelijakirjastossa oli perinteisesti hoidettu kierrokset tuutorien voimin ja Kaisa-talossakin päätettiin nyt palata tähän käytäntöön. Sen sijaan että kaikki paukut olisi varattu ryhmien kierrättämiseen, henkilökunnan panosta ryhdyttiinkin satsaamaan tuutorien laadukkaaseen valmentamiseen.

Puhuvasta päästä pienryhmäkeskusteluun

Monissa tiedekunnissa kirjasto on ollut mukana tuutorikoulutuksissa jo vuosien ajan. Perinteisesti kirjasto on näissä infotilaisuuksissa saanut viidentoista minuutin puheenvuoron, jonka aikana kirjaston edustaja on yrittänyt kertoa kirjaston palveluista kaiken oleellisen. Kysymyksiä ei juuri ole esitetty, eikä keskustelua ole syntynyt. Opiskelijakirjasto tarjosi infotilaisuuksien jatkeeksi erillistä tuutorikoulutusta, joka pidettiin kirjaston atk-luokassa. Osanotto näihin sessioihin ei ollut kovin runsaslukuista, sillä koulutus oli vapaaehtoista lisämateriaalia ja kuormitti tuutorien melko raskasta koulutusrupeamaa entisestään.

Keskustakampuksella mietittiin miten kirjasto voisi edelleen olla osa tiedekunnan omaa tuutorikoulutusta, mutta kuitenkin siten, että puhuvan pään tilalle voitaisiin kehittää jotain vuorovaikutteisempaa.

Ratkaisuksi keksittiin tarjota tilaa. Keskustakampuksen tiedekunnat kutsuttiin pitämään tuutorikoulutuspäivänsä Kaisa-talon isoon neuvottelutilaan ja vastineeksi kirjaston osuus koulutuksesta kasvoi viidestätoista minuutista lähes tuntiin. Ensimmäiseksi mallia kokeiltiin oikeustieteellisen ja teologisen tiedekunnan tuutorien kanssa keväällä 2014. Muutos aiempaan näkyi heti: kirjaston käytöstä syntyi keskustelua ja tuutorit antoivat palautetta sellaisistakin asioista, mistä normaaliarjessa ei juuri viitsitä lähteä antamaan palautetta.

Käyttätymistieteellisen tiedekunnan tuutoreita kirjaston työpajassa keväällä 2016.

Suurempi muutos kirjaston tuutorikoulutuksissa lähti alulle keväällä 2015, kun kirjasto pääsi vetämään työpajaa käyttäytymistieteellisen tiedekunnan tuutorikoulutukseen. Minervan kirjaston tietoasiantuntijat olivat kehittäneet työpajalle pohjan jo muutamaa vuotta aiemmin, jolloin työpaja pidettiin Siltavuorenpenkereellä Minervan kirjaston tiloissa. Nyt kirjaston työpaja nivoutui tiukemmaksi osaksi tiedekunnan muuta tuutorikoulutusta.

Työpajamalli laajenee kaikille kampuksille

45 minuutin pituisessa työpajassa tuutorit keskusteleval pienryhmissä muutamista kirjastoa koskevista aiheista ja kirjaavat ylös, mitä he kertovat aiheesta uudelle opiskelijalle. Ryhmien keskustelut puretaan lopuksi yhdessä ja muistiinpanoista kootaan yhteinen muistilista verkkoon. Aiheina voivat olla esimerkiksi kirjaston käyttö, aineistot ja työskentelytilat.

Ryhmätyön aiheena kirjaston aineistot lääketieteellisen tiedekunnan tuutorikoulutuksessa keväällä 2016.

Helsingin yliopiston kirjastossa käynnistyi tämän vuoden alussa Koulutuksen uudelleenorganisointi-projekti, jonka aikana kirjaston tarjoaman koulutuksen rakenteita, sisältöjä ja resursseja päivitetään. Osana tätä projektia kirjaston tuutorikoulutusmalli päätettiin laajentaa keskustakampukselta muille kampuksille, jota neljän hengen työryhmä lähti toteuttamaan.

Työpajamallia on tänä keväänä päästy kokeilemaan matemaattis-luonnontieteellisessä tiedekunnassa Kumpulassa ja lääketieteellisessä tiedekunnassa Meilahdessa. Toukokuun aikana kirjaston työpaja vierailee vielä bio- ja ympäristötieteellisen tiedekunnan tuutorikoulutuksessa Viikissä, ja testaa humanistisen tiedekunnan sadan tuutorin kanssa, kuinka pienryhmäkeskustelu onnistuu Flingan avulla Porthanian luentosalissa.

Käyttäytymistieteellisen työpajan yhteenveto Flingassa.

Mitä me tästä opimme

Kokemukset kirjaston työpajoista ovat olleet erinomaisia ja toteutusta ovat kiitelleet niin tiedekuntien tuutorikoordinaattorit kuin itse tuutoritkin. Työpajan vetäjälle palkitsevinta on ollut nähdä kuinka tosissaan aiheista keskustellaan ja kuinka hyvä lopputulos tuutorien yhteistyöstä syntyy.

Tämän kevään aikana kirjasto kohtaa työpajoissa yhteensä lähes 500 tuutoria. Työpajasta on kehkeytynyt varsinaisen tarkoituksensa lisäksi myös palautetilaisuus, kun tuutorit ovat kertoneet käyttökokemuksistaan ja havaitsemistaan puutteista. Myös kirjastolla on ollut mahdollisuus nostaa esiin teemoja, joista tuutorien kanssa on keskusteltu. Yhtenä keväänä teemana oli lukupaikkojen varailu ja mitä sille voisi tehdä, toisena hiljaisten tilojen pelisäännöt. Tuutorien kanssa on keskusteltu myös työskentelyyn sopivien seisomapaikkojen lisäämisestä, eväiden syömisestä, roskaamisesta ja kierrättämisestä.

Matemaattis-

luonnontieteellisen tiedekunnan tuutoreita hymyt herkässä kirjaston työpajassa huhtikuussa 2016. Työpajat antavat äänen kirjaston käyttäjille. Opiskelijat pääsevät osallistumaan kirjaston tilan, pelisääntöjen ja oppimisympäristön kehittämiseen ja samalla kirjasto saa vahvistusta sille, mihin suuntaan asioita tulisi viedä. Tuutorit ovat kertoneet oppineensa uutta sekä toisiltaan että kirjaston edustajalta, ja samaa voi sanoa kirjaston edustajakin. Uutta olen näissä työpajoissa oppinut. Joka kerta.

Teksti

Erva Kostiainen

Informaatikko